

STOPCZYK & MIKULSKI

Warszawa, dnia 26 października 2012 roku

Trybunał Konstytucyjny
Al. J.Ch. Szucha 12 a
00-918 Warszawa

SKARŻĄCY: Konsorcjum M w składzie:

1) M P Sp. z o.o.

2) M L

zastępowana przez:

radcę prawnego – Roberta Mikulskiego
Nr wpisu WA-4358

adres dla doręczeń:

Kancelaria Radców Prawnych
Stopczyk & Mikulski sp. k.
ul. Sobieskiego 104 lok.44,
00 – 764 Warszawa

INNI UCZESTNICY: Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

Sygn. akt Ts 6/12

PISMO

W imieniu wykonawców - Konsorcjum spółek: M
oraz M L

P Sp. z o.o.
(pełnomocnictwo wraz z

dowodem uiszczenia opłaty skarbowej w aktach sprawy), (dalej: „Skarżący”), w odpowiedzi na zarządzenie sędziego Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 października 2012 roku, doręczone pełnomocnikowi dnia 19 października 2012 roku („Zarządzenie sędziego”) w uzupełnieniu braków formalnych skargi konstytucyjnej z dnia 5 stycznia 2012 roku („Skarga”) niniejszym wskazuję co następuje:

1.

Zarządzeniem sędziego pełnomocnik Skarżącego wezwany został do wyjaśniania, czy Skarżący złożył zażalenie od postanowienia Sądu Okręgowego w K – Wydział XII Gospodarczy – Odwoławczy z dnia sierpnia 2011 roku, sygn. akt , oddalającego w całości wniosek Skarżącego o zwolnienie go od kosztów sądowych.

Niniejszym wyjaśniam, że Skarżący złożył środek odwoławczy od w/w postanowienia Sądu. Tym niemniej postanowieniem z dnia sierpnia 2011 roku Sąd Okręgowy w K Wydział XII Gospodarczy – Odwoławczy odrzucił zażalenie Skarżącego w uzasadnieniu stwierdzając, że skarżone *postanowienie Sądu Okręgowego w K jest postanowieniem sądu drugiej instancji, a postanowienia sądu drugiej instancji są co do zasady niezaskarżalne.*

Dowód: Postanowienie Sądu Okręgowego w K – Wydział XII Gospodarczy – Odwoławczy z dnia sierpnia 2011 roku, sygn. akt .

Postanowienie Sądu Okręgowego w K – Wydział XII Gospodarczy – Odwoławczy z dnia sierpnia 2011 roku, sygn. akt jest postanowieniem ostatecznym, kończy bowiem postępowanie w sprawie zwolnienia Skarżącego od kosztów sądowych.

2.

Zarządzeniem sędziego pełnomocnik Skarżącego wezwany został do dokładnego wskazania, jakie prawa i wolności wynikające z art. 2 w zw. z art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 oraz art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: "Konstytucja") zostały naruszone.

Niniejszym wskazuję, że w wyniku wydania przez Sąd Okręgowy w K – Wydział XII Gospodarczy – Odwoławczy postanowienia z dnia września 2011 roku, sygn. akt , naruszone zostały następujące prawa i wolności Skarżącego:

- (i) naruszenie konstytucyjnego prawa do sądu poprzez wprowadzenie ograniczenia, które nie jest konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej albo wolności i praw innych osób (art. 2 w zw. z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji),

- (ii) naruszenie konstytucyjnego prawa do sądu (art. 2 w zw. z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji),
- (iii) naruszenie konstytucyjnego prawa do zaskarżania orzeczeń wydanych przez sąd w pierwszej instancji (art. 2 w zw. z art. 78 i 176 ust. 1 Konstytucji).

3.

Zarządzeniem sędziego pełnomocnik Skarżącego wezwany został do dokładnego wyjaśnienia, w jaki sposób zakwestionowany w Skardze art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku, o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 roku, Nr 90, poz. 594 z późn. zm.) („UKSC”) narusza prawa i wolności, o których mowa w pkt 2 niniejszego Pisma.

W związku z powyższym wyjaśniam, co następuje:

Ad. 2 (i)

Środki ochrony prawnej w sprawach związanych z udzieleniem zamówienia publicznego zostały unormowane w art. 179 i nast. ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku, Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010, Nr 113, poz. 759 z późn. zm.) („PZP”).

Wskazać należy, że na podstawie art. 180 ust. 4 PZP na niezgodną z przepisami ustawy czynność zamawiającego podjętą w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub zaniechanie czynności, do której zamawiający jest zobowiązany na podstawie ustawy wykonawcy lub uczestnikowi postępowania przysługuje odwołanie do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej.

Z kolei zgodnie z art. 198a ust. 1 PZP na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej stronom oraz uczestnikom postępowania odwoławczego przysługuje skarga do sądu.

W myśl art. 198g ust. 1 PZP od wyroku sądu lub postanowienia kończącego postępowanie w sprawie nie przysługuje skarga kasacyjna.

Ustawa PZP w sposób wyraźny przewiduje zatem, że postępowanie w sprawach związanych z udzieleniem zamówienia publicznego jest dwuinstancyjne, w związku z czym w postępowaniach mających na celu udzielenie zamówienia publicznego formalnie zachowana zostaje zasada określona w art. 176 ust. 1 Konstytucji. W rzeczywistości jednak zasada dwuinstancyjności doznaje ograniczenia wskutek nieuzasadnionego utrudnienia dostępu jednostki do postępowania odwoławczego w związku z koniecznością poniesienia przez nią rażąco wysokiego wpisu od środka ochrony prawnej do drugiej instancji.

Zarówno odwołanie do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej, jak i skarga do sądu podlega wpisowi, odpowiednio pod rygorem zwrotu odwołania (art. 187 ust. 6 PZP) albo odrzucenia skargi (art. 198e ust. 1 PZP oraz art. 198a ust. 2 PZP w zw.

z art. 370 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.).

W związku z powyższym przepis art. 34 ust. 2 UKSC ogranicza wykonawcom biorącym udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego korzystanie z prawa do sądu, gwarantowanego w art. 45 ust. 1 i 77 ust. 2 Konstytucji.

Podkreślenia wymaga, że Skarżący nie zgadzał się z postanowieniem z dnia września 2011 roku Sądu Okręgowego w K – Wydział XII Gospodarczy – Odwoławczy, sygn. akt i wyrażał wolę, żeby jego sprawa została rozpatrzona przez sąd drugiej instancji.

W związku z tym, że Skarżący nie miał dostatecznych środków na uiszczenie wpisu w wysokości maksymalnej tj. w wysokości 5.000.000 złotych, o którym mowa w art. 34 ust. 2 UKSC, zwrócił się o zwolnienie go od kosztów sądowych w tym zakresie (co w efekcie nie zostało uwzględnione a sąd orzekł ostatecznie o oddaleniu jego wniosku o zwolnienie go od kosztów sądowych).

Z uwagi na brak dostatecznych środków na uiszczenie wpisu w wysokości 5.000.000 złotych, Skarżący nie uiszczył wpisu od skargi na w/w orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej, w związku z czym skarga Skarżącego jako nieopłacona została odrzucona.

Podkreślenia wymaga, że kwota wpisu od skargi stanowiła kwotę prawdopodobnie równą potencjalnemu zyskowi, jaki Skarżący mógł uzyskać z realizacji zamówienia. Wobec powyższego Skarżący w niniejszej sprawie nie zdecydował się na uiszczenie opłaty sądowej od skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej.

Skarżący postępując jak wielu innych racjonalnych przedsiębiorców ubiegających się o udzielenie zamówienia nie złożył skargi na orzeczenie wydane przez Krajową Izbę Odwoławczą bowiem wpis od skargi był rażąco wysoki.

Przepis art. 34 ust. 2 UKSC stanowił zatem ekonomiczną barierę w dochodzeniu praw Skarżącego przed sądem drugiej instancji. Pomimo bowiem formalnego istnienia prawa do sądu oraz gwarancji dwuinstancyjności postępowania prowadzącego do udzielenia zamówienia publicznego, skarżony przepis uniemożliwił Skarżącemu rozpoznanie jego sprawy przez sąd drugiej instancji, w związku z czym uczynił konstytucyjne prawo do sądu prawem iluzorycznym.

Zgodnie z art. 31 ust. 3 Konstytucji można wprowadzać ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw tylko na podstawie ustawy i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej albo wolności i praw innych osób.

O ile pierwsza z powyższych przesłanek została spełniona, bowiem ograniczenie konstytucyjnego prawa do sądu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 i 77 ust. 2 Konstytucji zostało wprowadzone ustawą, o tyle w ocenie Skarżącego nie można potwierdzić, by ograniczenie to było konieczne w demokratycznym państwie ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Nie można uznać także, że ograniczenie to wynikało z rzeczywistej potrzeby państwa.

(...) Konieczność, którą wyraża art. 31 ust. 3 Konstytucji mieści w sobie postulat niezbędności, przydatności i proporcjonalności sensu stricto wprowadzonych ograniczeń. Nie ulega wątpliwości, że spełnienie powyższych postulatów wymaga bliższej analizy w każdym konkretnym przypadku ograniczenia prawa lub wolności, w szczególności przez skonfrontowanie wartości i dóbr chronionych daną regulacją z tymi, które w jej efekcie podlegają ograniczeniu, jak również przez ocenę metody ograniczenia (...) (wyrok TK w sprawie P 10/06).

Podkreślenia wymaga, że w sprawie K 8/91 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że jednym z fundamentalnych założeń demokratycznego państwa prawnego jest zasada dostępu obywateli do sądu w celu umożliwienia im obrony ich interesów przed niezawisłym organem kierującym się wyłącznie obowiązującym w państwie prawem. W konsekwencji prawo do wymiaru sprawiedliwości przez sąd zajmuje tak ważne miejsce, że jakakolwiek wykładnia ścieśniająca (...) w tym zakresie nie odpowiadałaby ani celowi, ani charakterowi ustroju Rzeczypospolitej Polskiej. Prawo jednostki do rzetelnego i publicznego procesu (...) wynika z zasady (...), iż Polska jest państwem prawnym.

Mając na uwadze powyższe, uznać należy, że prawo do sądu jest jedną z wartości najwyższych w demokratycznym państwie prawnym. W związku z tym jego ograniczenie powinno charakteryzować się szczególnie ważnym uzasadnieniem ze względu na wartości i dobra, które podlegałyby ewentualnej ochronie.

Jak wynika z uzasadnienia do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, która wprowadziła przepis art. 34 ust. 2 UKSC: „Obecnie stosownie do art. 34 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych od skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej pobiera się opłatę stałą w wysokości 3 tysięcy złotych. Następstwem tego jest uiszczanie opłaty w ww. wysokości od skarg wnoszonych w postępowaniach w sprawie udzielenia zamówień publicznych o różnych wartościach, a tym samym opłata ta należy się w jednakowej wysokości od skargi zarówno w postępowaniu o udzielenie zamówienia o wartości przekraczającej równowartość w złotych 14 000 euro, jak i w postępowaniu o udzielenie zamówienia o wartości liczonej w miliardach złotych. Dotychczasowe uregulowanie nie jest uzasadnione oraz może relatywnie zachęcać do wnoszenia skarg w postępowaniach o udzielenie zamówień o znacznych wartościach”.

Podkreślenia wymaga zatem, że wprowadzenie art. 34 ust. 2 UKSC jako ograniczenia prawa do sądu nie wynika z istnienia innej wartości lub dobra, które należałoby otoczyć szerszą ochroną, o którym mowa w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Wprowadzenie rażąco wysokich opłat od skargi wynikać miało z próby₅

zniechęcenia uczestników postępowań o udzielenie zamówienia publicznego od wnoszenia skarg na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej.

W związku z powyższym uznać należy, że ograniczenie konstytucyjnego prawa do sądu nie wynika z przesłanek, o których mowa w art. 31 ust. 3 Konstytucji, a zatem jest niedopuszczalne.

Ad. 2 (ii)

Zgodnie z art. 34 ust. 2 UKSC *jeżeli skarga, o której mowa w ust. 1, dotyczy czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego podjętych po otwarciu ofert, pobiera się opłatę stosunkową w wysokości 5 % wartości przedmiotu zamówienia w postępowaniu, którego skarga dotyczy, jednak nie więcej niż 5.000.000 złotych.*

W ocenie Skarżącego przepis powyższy w sposób oczywisty koliduje z konstytucyjnym prawem do sądu wyrażonym w art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji.

Zgodnie z przepisem art. 45 ust. 1 Konstytucji każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

Z kolei zgodnie z art. 77 ust. 2 Konstytucji, ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności i praw.

W ramach prawa do sądu wyrażonego w w/w przepisach Konstytucji realizuje się powszechne prawo dostępu do organów sprawujących wymiar sprawiedliwości.

Jak wskazano powyżej, wpis od skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej w związku z wniesionym odwołaniem od czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego podjętych po otwarciu ofert jest rażąco wysoki, zwłaszcza dla postępowań o znacznej wartości (jak np. postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na pełnienie nadzoru nad modernizacją

przedmiotu zamówienia - , w którym z uwagi na wartość przedmiotu zamówienia - zł (miliony złotych) -

wpis wynosił 5.000.000 złotych), co uniemożliwia dostęp do sądu drugiej instancji a tym samym uniemożliwia prawo do wyroku sądowego tj. prawo do uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia danej sprawy przez sąd.

Jak wynika z wyroku TK w sprawie K 25/01 *realizacja prawa do sądu nie może doznawać takich ograniczeń, które naruszałyby samą istotę tego prawa. W przypadku prawa do sądu jego naruszenie może przybierać charakter nie tylko bezpośredni (przez wyłączenie drogi sądowej, co jest zabronione przez art. 77 ust. 2 Konstytucji), ale również pośredni (przez takie ukształtowanie wymagań proceduralnych, które czynią uruchomienie postępowania nadmiernie utrudnionym). Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego unormowania dotyczące kosztów postępowania sądowego (w tym ich wysokości, zasad ich ponoszenia przez strony oraz odstępstw*

od tych zasad itp.) są ściśle związane z realizacją konstytucyjnych reguł porządku prawnego, które gwarantują skuteczną ochronę praw jednostek przez dostęp do sądu.

Podkreślenia wymaga, że rażąca wysokość wpisu, określona na podstawie art. 34 ust. 2 UKSC tj. kwota w wysokości 5.000.000 złotych, którą Skarżący zobowiązany był uiścić od skargi na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia czerwca 2011 roku, sygn. _____ uniemożliwiła Skarżącemu dostęp do sądu drugiej instancji, a wobec tego naruszyła jego prawo do sądu.

Wobec tego, że przepis art. 34 ust. 2 UKSC utrudnia skuteczną ochronę praw jednostki na drodze sądowej, uznać należy że stoi on w sprzeczności z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji. Naruszenie prawa do sądu (jako jednego z najważniejszych praw konstytucyjnych demokratycznego państwa prawnego) stanowi jednocześnie naruszenie zasady wyrażonej w art. 2 Konstytucji.

Ad. 2 (iii)

Zgodnie z art. 78 Konstytucji, każda ze stron ma prawo do zaskarżania orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarżania określa ustawa.

Dopełnieniem powyższego przepisu Konstytucji jest art. 176 ust. 1, zgodnie z którym postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne.

Na podstawie powyższych przepisów można uznać, że Konstytucja wzmacnia prawo do sądu gwarantując w w/w przepisach proceduralną kontrolę postępowania sądowego. Jej celem jest zapobieganie pomyłkom i arbitralności w pierwszej instancji. Brak możliwości zaskarżenia orzeczenia do sądu wyższej instancji ogranicza zainteresowanym prawo do sądu, co jest sprzeczne w zasadą demokratycznego państwa prawnego, o której mowa w art. 2 Konstytucji.

Jak wynika z wyroku TK w sprawie SK 11/99 (...) konstytucyjne prawo zaskarżania orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji stanowi bardzo istotny czynnik urzeczywistniania tzw. sprawiedliwości proceduralnej. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego zwracano już uwagę, na ten element proklamowanej w art. 2 Konstytucji zasady sprawiedliwości społecznej (...). Niewątpliwie bardziej sprzyjający realizacji tej zasady jest model postępowania, w którym zaskarżenie rozstrzygnięcia może spowodować uruchomienie działania organu wyższej instancji. Sprzyja to bowiem zobiektywizowaniu i urealnieniu kontroli prawidłowości wydanych orzeczeń czy decyzji, co niewątpliwie stanowi przesłankę leżącą u podstaw prawa gwarantowanego w art. 78 zd. 1 Konstytucji. (...) Z treści art. 78 zd. 1 Konstytucji można więc (...) wymieść postulat pod adresem prawodawcy, takiego kształtowania przebiegu postępowania, aby w miarę możliwości przewidziane w nim było prawo wniesienia przez stronę środka zaskarżenia o charakterze dewolutywnym.

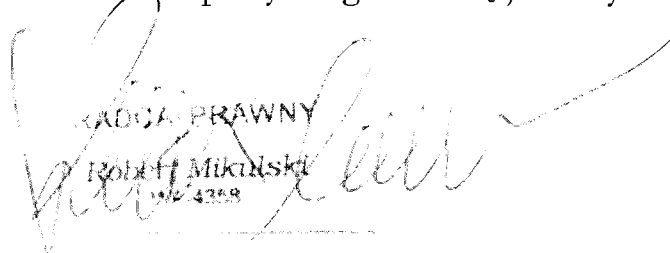
Przepis art. 34 ust. 2 UKSC czyni prawo do zaskarżania orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej, o którym mowa w art. 198a ust. 1 PZP uprawnieniem iluzorycznym,

a wobec tego sprzecznym z art. 78 i art. 176 ust. 1 Konstytucji.

Wobec znacząco wygórowanej opłaty od skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej, Skarżący nie mógł zrealizować swego prawa do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy przez sąd wyższej instancji. Podobnie jak inne podmioty biorące udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zrezygnował z wniesienia skargi, tracąc swe uprawnienie do uruchomienia kontroli instancyjnej, o której mowa w art. 78 i art. 176 Konstytucji.

Wobec powyższego uznać należy, że przepis art. 34 ust. 2 UKSC nadmiernie utrudnia, a nawet często – w przypadku postępowań o znacznej wartości – pozbawia możliwości skorzystania przez jednostkę z gwarantowanego jej przez Konstytucję uprawnienia do zaskarżenia orzeczenia, co uniemożliwia realizację gwarancji dwuinstancyjności postępowania (art. 78 i art. 176 Konstytucji).

Wobec powyższego wnoszę jak dotychczas.

Stamp: RADCY PRAWNY
Robert Mikulski
1972-4368

Robert Mikulski
radca prawny

Załączniki:

1. Poświadczony za zgodność z oryginałem dowody powołane w treści niniejszego Pisma;
2. 4 odpisy Pisma wraz z załącznikami.